

Małgorzata Grzywińska-Rąpca

Wykorzystanie Internetu w gospodarstwach domowych w 2008 roku

Ekonomiczne Problemy Usług nr 57, 341-348

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MAŁGORZATA GRZYWIŃSKA-RĄPCA

UWM Olsztyn

malgo@uwm.edu.pl

WYKORZYSTANIE INTERNETU W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2008 ROKU

Wprowadzenie

Zaistnienie i utrzymanie się na dzisiejszym rynku, w dobie wysokiej konkurencji i globalizacji, jest zadaniem coraz trudniejszym. Głównym elementem staje się obywatel oraz możliwość komunikacji z nim. Poziom wykształcenia i umiejętności użytkowników nie pozostają bez wpływu na takie obszary jak poziom bezrobocia, zatrudnienie czy też innowacyjność.

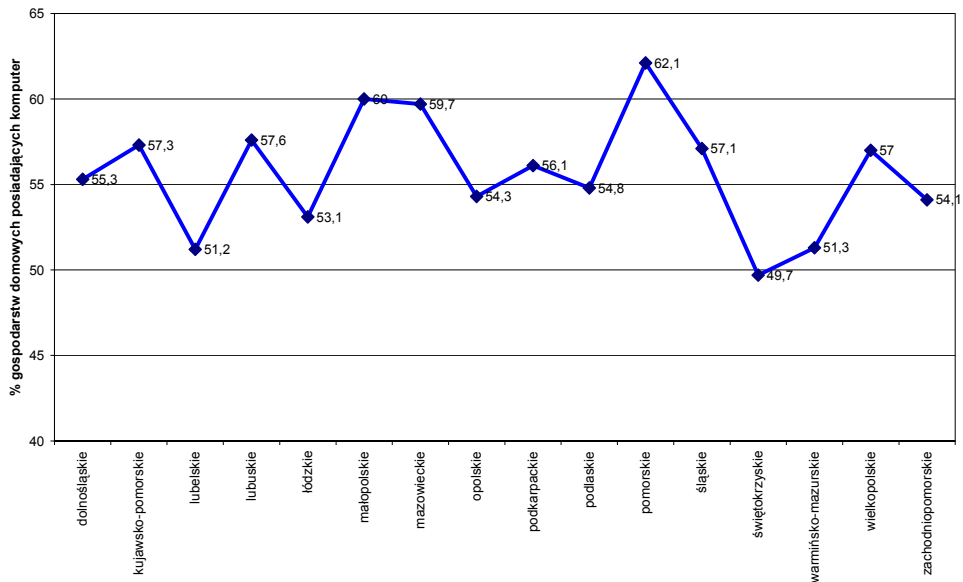
Rozpowszechnienie technologii informacyjnych wpływa na sposób komunikacji międzyludzkich, szybkość pozyskiwania informacji, jak również sposób wykorzystania ich w celu pozyskania towaru bądź usługi¹.

1. Wyposażenie gospodarstw domowych w sprzęt komputerowy

Współczesne technologie oferują użytkownikom wiele wyspecjalizowanych funkcjonalnie i aplikacyjnie narzędzi służących komunikowaniu się z sieciami komputerowymi, a w szczególności z Internetem. Skuteczny dostęp do sieci jest podstawowym warunkiem realizacji przez użytkownika interesujących go operacji. Globalna sieć internetowa jest źródłem nieograniczonej liczby informacji, spośród których wiele może być istotnych dla rozwoju społecznego, kulturowego i gospo-

¹ Małachowski A. *Środowisko wirtualnego klienta*. Wyd. Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, 2005.

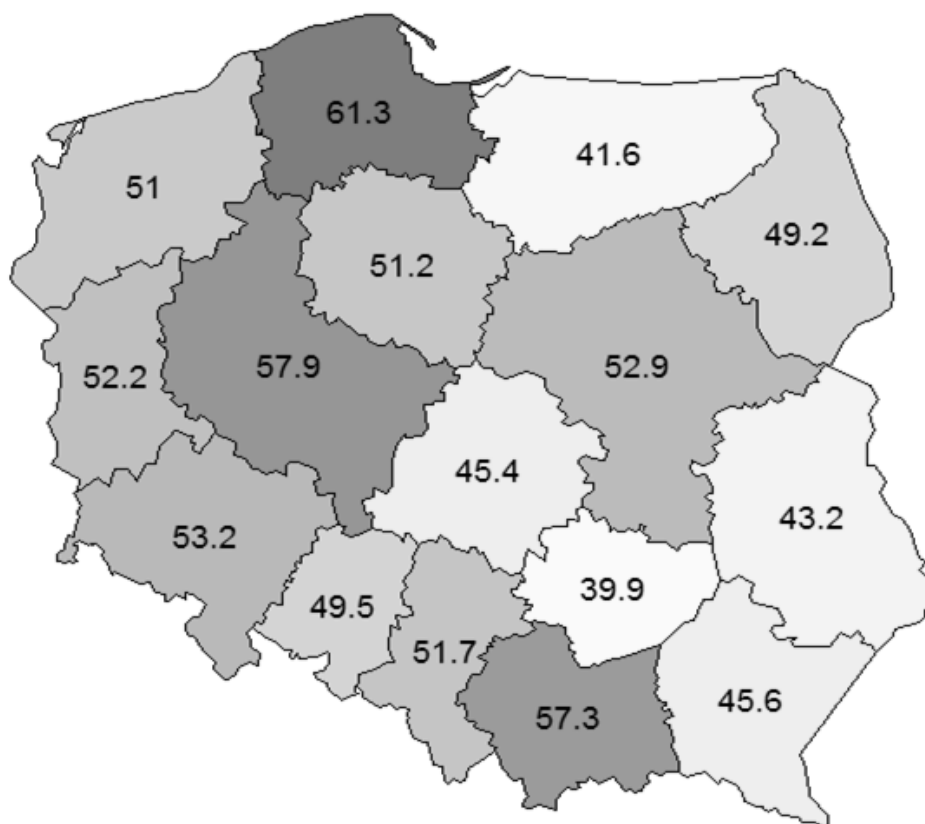
darczego użytkowników nowoczesnych technologii. Niewątpliwie najważniejszym czynnikiem wpływającym na dostęp do globalnej sieci jest wyposażenie mieszkańców komputer (rys.1).

Rys. 1. Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS (Budżety Gospodarstw Domowych w 2008 r.).

Poziom wyposażenia gospodarstw domowych w urządzenia i technologie informacyjno-telekomunikacyjne jest zróżnicowany w zależności od miejsca zamieszkania. Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery kształtuje się w przedziale 49,7% – 62,1%. W najwyższym stopniu w sprzęt komputerowy wyposażone są gospodarstwa domowe w woj. pomorskim (62,1%). W najmniejszym stopniu w komputery wyposażeni są mieszkańcy województw: świętokrzyskiego (49,7%), lubelskiego (51,2%) oraz warmińsko-mazurskiego (51,3%).

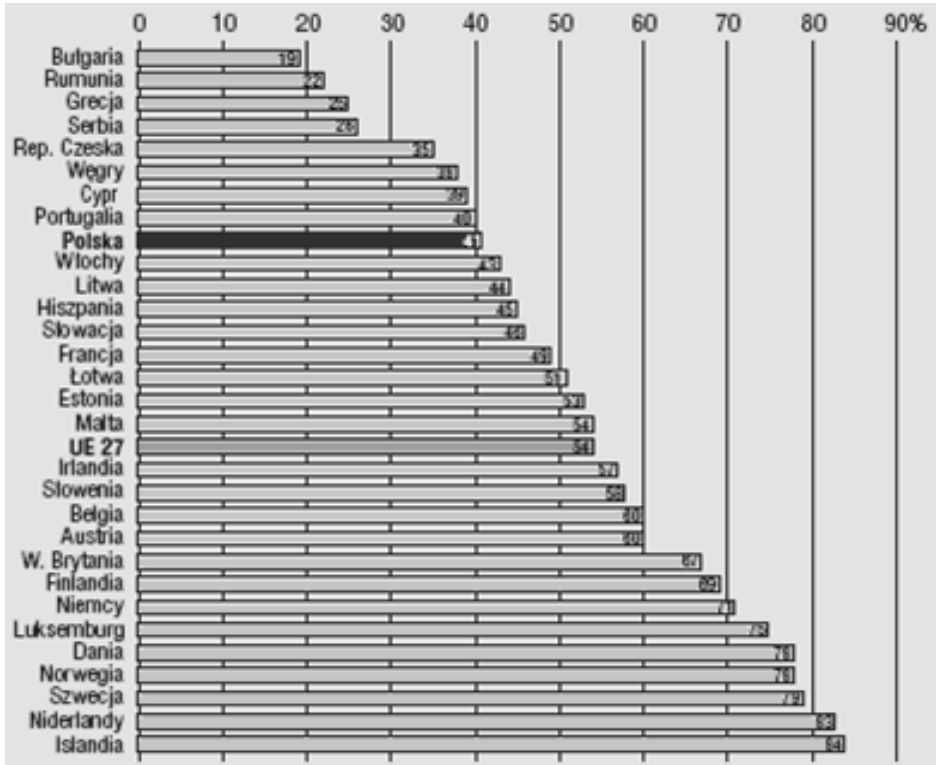

Rys. 2. Odsetek gospodarstw domowych z dostępem do Internetu

Źródło: Diagnoza Społeczna 2007.

Największa liczba gospodarstw z dostępem do Internetu jest w województwach: pomorskim (61,3%) i wielkopolskim (57,9%). Najniższe wskaźniki są w województwach: świętokrzyskim (39,9%) i lubelskim (43,2%).

Wskaźnik dostępu do Internetu wśród gospodarstw domowych w Polsce (41%) w 2007 r. sięgał trzech czwartych poziomu średniej dla 27 krajów UE (54%). Dystans dzielący nasz kraj od od średniej dla UE nieznacznie się zmniejszył (rys. 3).

Rys. 3. Gospodarstwa domowe z dostępem do internetu w domu w krajach europejskich w 2007 r.

Źródło: Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2004-2007.

Podobnie jak w przypadku posiadania dostępu do Internetu, także rodzaj dostępu (wąskopasmowy, ISDN, DSL, szerokopasmowy) jest znacznie zróżnicowany ze względu na miejsce zamieszkania. W 2007 r. 16% gospodarstw domowych na wsi posiadało Internet szerokopasmowy, niemal co trzecie w miastach o liczbie mieszkańców poniżej 100 tys. i 40% w dużych miastach.

Podobnie jak w przypadku wyposażenia gospodarstw domowych w komputery dostęp do Internetu jest również zróżnicowany. Główną przyczyną braku dostępu do Internetu są względy techniczne, takie jak: brak odpowiedniego sprzętu czy też brak łącza stałego (tab.1).

Tabela 1

Powody braku dostępu do Internetu (w %)

województwo	brak odpowiedniego sprzętu	brak możliwości technicznych korzystania z łącza stałego	wystarczające możliwości korzystania z Internetu w innym miejscu niż dom	Internet nie jest nam potrzebny	internet nie ma nic ciekawego do zaoferowania	względny prywatności i bezpieczeństwa
dolnośląskie	32,71	8,57	6,99	48,07	0,99	0,43
kujawsko-pomorskie	47,45	8,05	2,76	34,87	1,79	0,44
lubelskie	42,25	10,97	4,88	43,41	0,41	0,41
lubuskie	33,71	16,30	10,20	41,09	0,00	0,00
łódzkie	43,11	9,84	6,45	45,89	2,00	0,85
małopolskie	35,59	6,77	5,76	43,58	2,49	0,00
mazowieckie	48,48	13,96	7,20	45,14	0,33	2,85
opolskie	47,90	9,26	1,84	49,66	0,00	2,72
podkarpackie	41,78	19,06	5,66	35,15	2,04	4,07
podlaskie	47,03	10,97	2,61	43,61	0,47	0,00
pomorskie	39,66	10,65	9,85	35,16	0,69	2,17
śląskie	95,90	84,80	81,56	98,96	-	-
świętokrzyskie	31,71	14,41	8,45	35,46	2,55	0,74
warmińsko-mazurskie	50,75	22,53	5,15	51,02	2,74	1,21
wielkopolskie	36,20	14,00	5,29	36,45	1,13	2,01
zachodniopomorskie	72,79	25,80	4,50	67,76	2,25	3,57

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnoza Społeczna 2007.

Brak dostępu do Internetu nie zawsze jest podyktowany brakiem komputera czy brakiem potrzeby korzystania. Nieposiadanie dostępu do Internetu spowodowane jest możliwością dostępu w innym miejscu niż w domu, niechęcią do Internetu czy też brakiem umiejętności. Pomimo bardzo szerokiej oferty dotyczącej form dostępu do Internetu cały czas jedną z głównych przyczyn ograniczających dostęp do niego jest zbyt wysoki koszt. W Polsce 41,9% mieszkańców nie posiada dostępu do Internetu ze względu na koszty związane z podłączeniem do sieci (tab. 2).

Tabela 2

Powody braku dostępu do Internetu (w %)

województwo	Internet może być szkodliwy	duże koszty dostępu	brak umiejętności	inny powód
dolnośląskie	3,47	37,86	19,36	11,14
kujawsko-pomorskie	4,38	34,32	18,43	5,74
lubelskie	5,4	36,14	22,38	7,43
lubuskie	2,59	53,67	23,71	8,28
łódzkie	3,06	34,19	22,2	7,85
małopolskie	0,55	37,13	19,38	7,36
mazowieckie	3,44	34,75	16,02	9,7
opolskie	1,32	27,56	6,46	2,02
podkarpackie	4,29	34,45	15,98	3,53
podlaskie	2,02	33,98	22,81	3,44
pomorskie	3,61	37,85	18,17	6,84
śląskie	-	98,02	94,38	92,18
świętokrzyskie	5,06	39,26	14,69	4,78
warmińsko-mazurskie	5,91	35,63	18,94	3,58
wielkopolskie	2,69	36,95	11,93	7,4
zachodniopomorskie	5,98	58,77	31,35	15,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnoza Społeczna 2007.

Ze względu na wiele powodów ograniczających dostęp do informacji przy wykorzystaniu technik informatycznych zróżnicowanie regionalne w dostępie i korzystaniu z Internetu jest nadal duże (rys. 2).

Rosnący poziom wyposażenia gospodarstw domowych w komputery oraz dostępu do Internetu sprzyja podnoszeniu kwalifikacji informatycznych przez ich użytkowników. Proces jest zjawiskiem naturalnym, dodatkowo stymulowanym przez powszechną edukację informatyczną młodzieży szkolnej oraz zapotrzebowanie na kompetentnych użytkowników. W 2008 roku liczba osób korzystających z Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosiła 53,1%, z czego 40,3% zamieszkiwało na wsi. Technologie informatyczne wykorzystywane są w coraz większym stopniu nie tylko jako źródła informacji, ale również jako narzędzie ułatwiające funkcjonowanie w życiu codziennym (tab. 3).

Tabela 3

Rodzaje towarów i usług zamawianych przez Internet w ciągu ostatnich 12 miesięcy według klasy miejsca zamieszkania

Wyszczególnienie Osoby w wieku 16-74 lata	Ogółem	Klasa miejscowości zamieszkania			
		miasta razem	miasta o liczbie mieszkańców		wieś
			powyżej 100 tys.	do 100 tys.	
Osoby korzystające z Internetu	53,1	60,6	64,3	57,0	40,3
W tym: osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi	18,0	22,4	24,7	20,1	10,5
w tym:					
- żywność, napoje, używki, kosmetyki, środki czystości	3,0	3,9	5,0	2,9	1,3
- meble, pojazdy, art. AGD, narzędzia, zabawki, biżuteria	6,1	7,6	8,4	6,9	3,6
- filmy, muzyka	2,7	3,4	4,3	2,6	1,5
- książki, czasopisma lub materiały do nauki przez Internet	5,5	7,0	8,4	5,8	2,7
- odzież lub sprzęt sportowy	8,0	10,1	10,3	9,8	4,5
- sprzęt komputerowy	2,7	3,5	4,5	2,5	1,4
- pozostały sprzęt elektroniczny	4,2	5,1	6,2	4,0	2,6
- wycieczki, wczasy, zakwaterowanie, bilety lotnicze	1,6	2,3	3,1	1,4	0,5

Źródło: http://www.stat.gov.pl/gus/5840_3730_PLK_HTML.htm

W 2008 roku 22,4% mieszkańców miast wykorzystywało Internet w celu pozyskiwania określonych towarów i usług, w największym stopniu do zakupu odzieży i sprzętu sportowego – 10,1% w miastach (10,3% w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców, 9,8% w pozostałych miastach). Produkty takie jak meble, sprzęt AGD zamawiało 6,1% mieszkańców korzystających z technologii komunikacyjno-informatycznych w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Podsumowanie

Problem wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych można analizować z punktu widzenia dążeń, celów i wartości, ale także z punktu widzenia możliwości aktywnego udziału w rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Nie da się jednak poznać zachowań współczesnych internautów bez analizy dostępności do narzędzi informatycznych koniecznych do funkcjonowania użytkownika w danej społeczności. Bardzo często to dostęp do sprzętu komputerowego kreuje potrzeby i zachowania użytkowników. Znaczenie dostępu do Internetu w kreowaniu wzorców kulturowych, zachowań użytkowników i ich decyzji jest tak duże, że rola tego medium w obecnej rzeczywistości jest niepodważalna.

Literatura

1. Małachowski A. *Środowisko wirtualnego klienta*, Wyd. Akademii Ekonomicznej, Wrocław, 2005.
2. Budżety Gospodarstw Domowych w 2008 r.
3. Diagnoza Społeczna 2007.
4. Społeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2004-2007.
5. http://www.stat.gov.pl/gus/5840_3730_PLK_HTML.htm

USING THE INFORMATION TECHNOLOGY IN HOUSEHOLDS IN 2008**Summary**

Problem of using the technology communications it is possible to analyse visions of aspirations, purposes and the value immediately, but also from a point of view of the possibility of the active participation in the development of the information society. However it won't be possible to get to know behaviours of contemporary internauts without analysis of accessibilities to computer tools necessary for functioning of the user in given to the community. Very much it often creates the access to the computer hardware of the need and keeping users. The significance of the access to the Internet in creating cultural patterns, behaviours of users and their decision is so great, that role of it for medium in current reality is indisputable.

Translated by Małgorzata Grzywińska-Rapca